

KẾ HOẠCH

Thực hiện Chương trình phát triển hệ thống phục hồi chức năng trên địa bàn quận giai đoạn từ nay đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050

Căn cứ Kế hoạch số 1751/KH-UBND ngày 20 tháng 03 năm 2025 của Ủy ban nhân dân Thành phố về triển khai thực hiện Quyết định số 569/QĐ-TTg ngày 24 tháng 5 năm 2023 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình phát triển hệ thống phục hồi chức năng trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh giai đoạn từ nay đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050.

Ủy ban nhân dân quận xây dựng Kế hoạch thực hiện Chương trình phát triển hệ thống phục hồi chức năng trên địa bàn quận giai đoạn từ nay đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050 như sau:

I. MỤC TIÊU

1. Mục tiêu chung

Bảo đảm cho người khuyết tật và người có nhu cầu được tiếp cận dịch vụ phục hồi chức năng (PHCN) có chất lượng, toàn diện, liên tục và công bằng giảm tỷ lệ khuyết tật trong cộng đồng, góp phần vào sự nghiệp chăm sóc, bảo vệ, nâng cao sức khỏe nhân dân, đảm bảo an sinh xã hội.

2. Mục tiêu cụ thể đến năm 2030

- Tăng cường phòng ngừa khuyết tật trước sinh và sơ sinh, phát hiện và can thiệp sớm khuyết tật, giảm tỷ lệ khuyết tật trong cộng đồng.
- + Đảm bảo trên 90% trẻ em từ sơ sinh đến 6 tuổi được sàng lọc phát hiện sớm, can thiệp sớm khuyết tật.
- + Triển khai mô hình PHCN dựa vào cộng đồng trên địa bàn quận.
- Duy trì, củng cố, kiện toàn và phát triển hệ thống mạng lưới cơ sở phục hồi chức năng trên địa bàn quận.
- Đơn vị cung cấp dịch vụ phục hồi chức năng đạt chỉ tiêu phát triển chuyên môn kỹ thuật, dụng cụ chỉnh hình, phục hồi chức năng theo quy hoạch.
- Phát triển nguồn nhân lực phục hồi chức năng đạt tỷ lệ nhân viên y tế làm việc trong lĩnh vực phục hồi chức năng tối thiểu 0,5 người/10.000 dân.

3. Mục tiêu cụ thể đến năm 2050

- Phục hồi chức năng được phát triển tại tất cả các tuyến trong và ngoài ngành Y tế với sự đa dạng về phương pháp can thiệp đảm bảo cung cấp dịch vụ PHCN toàn diện, liên tục, chất lượng.
- Đẩy mạnh hoạt động PHCN dựa vào cộng đồng trở thành biện pháp chiến lược để giải quyết vấn đề khuyết tật của quận; tiến tới triển khai PHCN dựa vào

cộng đồng ở tất cả các phường trên địa bàn quận và được tích hợp trong nhiều dịch vụ xã hội khác ngoài cơ sở y tế.

- Mọi người dân đều được tiếp cận với các dịch vụ sàng lọc, phát hiện sớm, can thiệp sớm khuyết tật và các kỹ thuật PHCN thiết yếu, phù hợp theo nhu cầu.

II. GIẢI PHÁP VÀ NỘI DUNG THỰC HIỆN

1. Nâng cao năng lực, duy trì, củng cố hoàn thiện hệ thống phục hồi chức năng và mạng lưới phục hồi chức năng dựa vào cộng đồng

- Duy trì, củng cố và phát triển khoa/đơn vị phục hồi chức năng của bệnh viện trên địa bàn. Khuyến khích phát triển mạng lưới cơ sở PHCN ngoài công lập.

- Củng cố và phát triển Trạm Y tế phường đảm bảo cung cấp dịch vụ phục hồi chức năng theo phân cấp chuyên môn kỹ thuật và PHCN dựa vào cộng đồng. Đảm bảo mỗi Trạm Y tế có ít nhất 01 cán bộ chuyên trách PHCN.

- Phát triển chuyên môn kỹ thuật, tăng cường ứng dụng phương pháp mới, kỹ thuật mới, chuyên sâu và phối hợp điều trị, chuyển tuyến trong lĩnh vực phục hồi chức năng; thực hiện các chương trình, đề án, dự án về PHCN, trong đó chú trọng phòng ngừa, phát hiện sớm, can thiệp sớm trẻ em khuyết tật.

- Tiến hành rà soát chất lượng trang thiết bị, nhân lực của các Trạm Y tế trên địa bàn quận, lập kế hoạch duy tu sửa chữa, mua sắm, đầu tư mới để phục vụ cho hoạt động PHCN.

- Khuyến khích xã hội hóa dịch vụ PHCN, tạo điều kiện cho các cơ sở tư nhân thực hiện các hoạt động PHCN đảm bảo theo quy định.

2. Phát triển nguồn nhân lực phục hồi chức năng

- Thực hiện tuyển dụng bác sĩ, điều dưỡng, kỹ thuật viên PHCN và tạo điều kiện, cử cán bộ y tế đi tham gia các lớp đào tạo, tập huấn cập nhật kiến thức chuyên môn kỹ thuật về PHCN.

- Thiết lập mạng lưới công tác viên tại các phường, khu phố để thực hiện công tác truyền thông, phát hiện, hướng dẫn, chăm sóc cho người khuyết tật tại nhà, tại cộng đồng.

- Tổ chức bồi dưỡng kiến thức cơ bản về PHCN, đặc biệt là phát hiện sớm và can thiệp sớm khuyết tật cho cán bộ y tế phụ trách phục hồi chức năng tại các Trạm Y tế phường, công tác viên sức khỏe cộng đồng, cán bộ y tế trường học, giáo viên nhà trẻ và mẫu giáo, nhằm đảm bảo nguồn lực để hoạt động tại địa phương.

3. Thực hiện chương trình phục hồi chức năng dựa vào cộng đồng

a) Tổ chức thực hiện các hoạt động phòng ngừa khuyết tật trước sinh và sơ sinh, phát hiện sớm và can thiệp sớm khuyết tật:

- Triển khai điều tra, khám phát hiện sớm trẻ khuyết tật từ sơ sinh đến 6 tuổi, sàng lọc, phân loại khuyết tật và lập kế hoạch can thiệp sớm các dạng khuyết tật ngay tại địa phương hoặc chuyển tuyến điều trị theo quy định.

- Tổ chức hoạt động tư vấn, khám tầm soát phát hiện sớm nguy cơ, phòng ngừa di truyền các bệnh nguy hiểm ở thai nhi và trẻ em, ứng dụng các kỹ thuật cao trong can thiệp và điều trị sớm các bệnh, tật, các rối loạn chuyển hóa, di truyền

ngay trong giai đoạn bào thai và sơ sinh giúp cho trẻ sinh ra phát triển bình thường hoặc tránh được những hậu quả nặng nề về thể chất và trí tuệ, giảm số người tàn tật, thiếu năng trí tuệ trong cộng đồng.

- Tổ chức hoạt động phục hồi chức năng sớm cho người bệnh khi tình trạng người bệnh cho phép, ứng dụng các kỹ thuật chuyên sâu về PHCN đáp ứng yêu cầu của người bệnh và người khuyết tật.

b) Phát triển mạng lưới phục hồi chức năng dựa vào cộng đồng và triển khai mô hình PHCN dựa vào cộng đồng trên phạm vi toàn quận:

- Triển khai thực hiện phục hồi chức năng tại nhà cho người khuyết tật; theo dõi định kỳ, hướng dẫn PHCN, đánh giá sự tiến bộ của người khuyết tật, tư vấn và tạo điều kiện thuận lợi để người khuyết tật được tiếp cận với các dịch vụ y tế giáo dục, lao động và các hoạt động xã hội khác.

- + Triển khai đồng bộ mô hình PHCN dựa vào cộng đồng tại các phường để thực hiện chăm sóc người khuyết tật.

- + Thành lập Tổ công tác PHCN cộng đồng tại mỗi phường gồm đại diện Ủy ban nhân dân phường, Trạm Y tế, Hội liên hiệp phụ nữ, Hội người khuyết tật và cộng tác viên sức khỏe cộng đồng; phân công thành viên tổ công tác PHCN đến tận nhà hướng dẫn người khuyết tật luyện tập định kỳ. Thực hiện tư vấn nhóm, cá nhân bằng hình thức phát tài liệu hướng dẫn đơn giản bằng hình ảnh tại hộ gia đình, khu phố.

- Thực hiện lồng ghép các hoạt động PHCN dựa vào cộng đồng với các hoạt động của các chương trình y tế mục tiêu quốc gia. Kết nối với chương trình "Giảm nghèo bền vững", "Hỗ trợ học nghề cho người yếu thế", chương trình "Trường học hòa nhập".

c) Tổ chức PHCN dựa vào cộng đồng cho người khuyết tật là các đối tượng đặc biệt: người có công với cách mạng, nạn nhân chất độc da cam, dioxin, người cao tuổi, người tâm thần và trẻ tự kỷ; tuyên truyền, hướng dẫn PHCN dựa vào cộng đồng cho người khuyết tật, người nhà người khuyết tật.

4. Ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động phục hồi chức năng, triển khai nghiên cứu khoa học

- Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý dữ liệu người khuyết tật, liên kết với hồ sơ sức khỏe điện tử (khi Sở Y tế TP HCM triển khai) nhằm đánh giá mô hình bệnh tật và nhu cầu PHCN của người khuyết tật.

- Tăng cường sử dụng thông tin và bằng chứng khoa học trong xây dựng kế hoạch, chương trình, dự án về PHCN, đặc biệt là các can thiệp PHCN tại cộng đồng.

- Thực hiện nghiên cứu khoa học và ứng dụng các thành tựu khoa học kỹ thuật trong sàng lọc, phát hiện sớm và can thiệp PHCN phù hợp với nhu cầu của người bệnh.

- Tham dự hội thảo để học tập, trao đổi kinh nghiệm điều trị phục hồi chức năng với các cơ sở tuyến trên, cơ sở y tế lân cận, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực phục vụ hoạt động PHCN tại địa phương.

5. Tăng cường truyền thông và vận động xã hội

- Tuyên truyền, phổ biến, vận động các cấp, các ngành, đoàn thể và người dân thực hiện các chủ trương, chính sách, pháp luật, các hướng dẫn về người khuyết tật và phục hồi chức năng, các biện pháp dự phòng và PHCN cho người khuyết tật.

+ Thiết kế tài liệu truyền thông trực quan, ngắn gọn về PHCN cho cộng đồng (tờ rơi, clip ngắn, phóng sự).

+ Tổ chức chuyên đề tuyên truyền tại phường – trường học – khu phố, hướng dẫn người dân cách phát hiện sớm dấu hiệu rối loạn chức năng ở trẻ.

+ Hưởng ứng Tháng hành động vì người khuyết tật (tháng 4 hàng năm) bằng các hoạt động: khám sức khỏe miễn phí, phát dụng cụ trợ giúp (nếu có), tư vấn – giới thiệu học nghề cho người khuyết tật.

- Đa dạng hóa các loại hình, sản phẩm truyền thông về PHCN và phục hồi chức năng dựa vào cộng đồng, các khuyến cáo về phòng ngừa khuyết tật, phát hiện sớm, can thiệp sớm khuyết tật trước sinh và sơ sinh.

- Tăng cường xã hội hóa, đa dạng hóa các nguồn đầu tư; thu hút các cơ sở ngoài công lập cùng tham gia cung cấp dịch vụ về dụng cụ trợ giúp, PHCN dựa vào cộng đồng, đặc biệt là với cung cấp dịch vụ PHCN tại nhà cho người bệnh.

- Khuyến khích, huy động các tổ chức, cá nhân triển khai thực hiện các chương trình hỗ trợ người khuyết tật và đầu tư phát triển PHCN theo đúng các quy định của pháp luật.

6. Giám sát, đánh giá thực hiện kế hoạch

- Cập nhật bộ công cụ thu thập thông tin, giám sát, kết hợp hệ thống thu thập thông tin báo cáo về quản lý sức khỏe người khuyết tật.

- Tổ chức giám sát, đánh giá các hoạt động PHCN, trong phòng ngừa khuyết tật định kỳ hàng tháng, quý, 6 tháng và báo cáo kết quả cho đơn vị tuyến trên theo quy định.

- Kiểm tra, đánh giá các mô hình PHCN dựa vào cộng đồng tại các địa phương đã triển khai; thường xuyên đánh giá mô hình, kịp thời đề xuất bổ sung, sửa đổi Chương trình phù hợp.

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Phòng Y tế quận

- Phối hợp với Trung tâm Y tế quận tổ chức triển khai kế hoạch phát triển hệ thống phục hồi chức năng trên địa bàn quận giai đoạn từ nay đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050.

- Thực hiện rà soát các cơ sở y tế có triển khai hoạt động PHCN, triển khai nội dung kế hoạch và khuyến khích các đơn vị đồng hành tham gia hỗ trợ người khuyết tật.

- Phối hợp với các đơn vị liên quan quản lý số liệu người khuyết tật trên địa bàn quận; theo dõi, giám sát các Ủy ban nhân dân phường thực hiện các chế độ chính sách xã hội cho người khuyết tật.

- Phối hợp với Trung tâm Y tế tham mưu củng cố, đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị y tế, nâng cao năng lực nhân sự thực hiện hoạt động PHCN; theo dõi, giám sát các cơ sở y tế triển khai thực hiện kế hoạch hoạt động PHCN định kỳ theo quy định.

2. Trung tâm Y tế quận

- Chủ trì, phối hợp với Phòng Y tế quận tổ chức triển khai kế hoạch phát triển hệ thống phục hồi chức năng trên địa bàn quận giai đoạn từ nay đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050.

- Triển khai Chương trình PHCN dựa vào cộng đồng theo hướng dẫn của Sở Y tế Thành phố; đưa mục tiêu, chỉ tiêu thực hiện vào chương trình, kế hoạch hoạt động y tế địa phương.

- Thực hiện các hoạt động truyền thông về hoạt động PHCN như: thiết kế tài liệu truyền thông, tổ chức các buổi chuyên đề tuyên truyền tại phường – trường học – khu phố, phân công nhân sự hướng dẫn người dân cách phát hiện sớm dấu hiệu rối loạn chức năng ở trẻ.

- Tuyển dụng bác sĩ, điều dưỡng, kỹ thuật viên PHCN và tạo điều kiện, cử cán bộ y tế đi tham gia các lớp đào tạo, tập huấn cập nhật kiến thức chuyên môn kỹ thuật về PHCN. Chỉ đạo các Trạm Y tế phân công nhân sự thực hiện phục hồi chức năng theo quy định.

- Phối hợp với các đơn vị liên quan thiết lập mạng lưới cộng tác viên để thực hiện phục hồi chức năng tại nhà cho người khuyết tật.

- Chỉ đạo các Trạm y tế phối hợp với các đơn vị thành lập Tổ công tác PHCN cộng đồng, thực hiện lồng ghép với các chương trình sức khỏe để thực hiện hoạt động PHCN, kết nối các chương trình chăm sóc hỗ trợ người khuyết tật.

- Triển khai nghiên cứu khoa học và ứng dụng các thành tựu khoa học kỹ thuật trong sàng lọc, phát hiện sớm và can thiệp PHCN phù hợp với nhu cầu của người bệnh.

- Thực hiện đào tạo, tập huấn, cập nhật kiến thức để nâng cao trình độ, tạo điều kiện cho mạng lưới PHCN tham dự hội thảo, chia sẻ kinh nghiệm điều trị PHCN.

- Tổ chức giám sát, đánh giá, sơ kết, tổng kết việc thực hiện; tổng hợp báo cáo và kịp thời đề xuất kiến nghị điều chỉnh Kế hoạch phù hợp với tình hình thực tế, báo cáo kết quả thực hiện về Sở Y tế theo quy định.

3. Phòng Giáo dục và Đào tạo quận

- Chỉ đạo các Trường học trên địa bàn triển khai các hoạt động truyền thông giáo dục đến phụ huynh, học sinh, người chăm sóc về vai trò, tầm quan trọng của hoạt động PHCN dựa vào cộng đồng; triển khai các hoạt động nâng cao sức khỏe, dự phòng, phát hiện sớm, điều trị và quản lý PHCN cho trẻ em khuyết tật tại các trường học.

- Triển khai các hoạt động trong chương trình Sức khỏe học đường giai đoạn 2021 – 2025, xây dựng kế hoạch, bổ sung các tiêu chuẩn bàn ghế học sinh, đảm bảo cỡ số theo nhóm chiều cao của học sinh, phù hợp cho học sinh khuyết tật.

- Phối hợp với ngành y tế địa phương phân loại và đưa các trẻ khuyết tật ở độ tuổi đi học vào học tập tại các trường, lớp bình thường như mọi trẻ khác; mở các lớp học dành riêng cho người khiếm thị, khiếm thính; tham gia các hoạt động của chương trình PHCN dựa vào cộng đồng và giáo dục các kỹ năng cho trẻ.

4. Phòng Tài chính - Kế hoạch quận

Căn cứ dự toán của các cơ quan, đơn vị gửi, Phòng Tài chính – Kế hoạch tổng hợp, thẩm định trình Ủy ban nhân dân quận báo cáo Ủy ban nhân dân Thành phố, Sở Tài chính xem xét, bố trí kinh phí để thực hiện Chương trình theo quy định của pháp luật về ngân sách nhà nước.

5. Đề nghị Bệnh viện quận Gò Vấp

- Củng cố và nâng cao năng lực chuyên môn về phục hồi chức năng tại bệnh viện, đảm bảo cung cấp dịch vụ PHCN nội trú, ngoại trú và phục hồi chức năng sớm cho bệnh nhân sau điều trị.

- Đầu tư, bổ sung trang thiết bị PHCN hiện đại, ứng dụng các kỹ thuật tiên tiến phù hợp với khả năng điều trị tại bệnh viện tuyến quận. Triển khai các kỹ thuật PHCN chuyên sâu như: vật lý trị liệu, hoạt động trị liệu, ngôn ngữ trị liệu, phục hồi vận động sau tai biến, chấn thương, phục hồi chức năng cho người cao tuổi, trẻ tự kỷ, trẻ bại não...

- Tham gia triển khai mô hình phục hồi chức năng dựa vào cộng đồng. Phối hợp với Trạm Y tế và Tổ công tác PHCN tại các phường để đánh giá, điều trị định kỳ cho người khuyết tật tại cộng đồng.

- Tổ chức các buổi tư vấn định kỳ tại bệnh viện về kỹ năng chăm sóc người khuyết tật tại nhà. Cung cấp tờ rơi, video hướng dẫn luyện tập PHCN cho người nhà người khuyết tật.

6. Ủy ban nhân dân 12 phường

- Xây dựng và tổ chức thực hiện chương trình phục hồi chức năng dựa vào cộng đồng; tạo điều kiện để cơ quan tổ chức hoặc cá nhân tham gia thực hiện hoạt động phục hồi chức năng dựa vào cộng đồng.

- Phối hợp với các đơn vị liên quan triển khai Chương trình PHCN dựa vào cộng đồng theo hướng dẫn của ngành y tế; đưa mục tiêu, chỉ tiêu thực hiện vào chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế, xã hội của địa phương. Căn cứ nội dung kế hoạch cụ thể hóa các nhiệm vụ phù hợp với thực tiễn từng khu phố để triển khai thực hiện.

- Chỉ đạo các ban ngành, đoàn thể cùng với các Trạm Y tế thực hiện thành lập Tổ công tác PHCN tại cộng đồng, tại mỗi phường gồm đại diện Ủy ban nhân dân phường, Trạm Y tế, hội phụ nữ, hội người khuyết tật và cộng tác viên sức khỏe cộng đồng. Giao nhiệm vụ cụ thể cho từng thành viên tổ công tác: điều tra người khuyết tật, hướng dẫn phục hồi chức năng tại nhà, tư vấn – hỗ trợ tiếp cận các dịch vụ xã hội.

- Thực hiện điều tra, cập nhật danh sách người khuyết tật và lập hồ sơ theo dõi quản lý từng trường hợp. Phối hợp với Trạm Y tế thống kê theo nhóm khuyết tật (thể chất, trí tuệ, giác quan...), mức độ nặng nhẹ, tình trạng hỗ trợ, nhu cầu PHCN...

- Tăng cường thực hiện các chủ trương, chính sách, pháp luật, các hướng dẫn về người khuyết tật và phục hồi chức năng, các biện pháp dự phòng và PHCN cho người khuyết tật.

- Chỉ đạo tổ công tác PHCN thực hiện đến tận nhà hướng dẫn tập luyện, sử dụng dụng cụ trợ giúp, tư vấn chế độ sinh hoạt – dinh dưỡng cho người khuyết tật và người nhà.

- Tổ chức các điểm sinh hoạt cộng đồng cho người khuyết tật: lớp hướng dẫn kỹ năng, sinh hoạt chuyên đề, hội thi, các hoạt động văn nghệ - thể thao hòa nhập.

- Phối hợp tổ chức truyền thông tại khu phố, trường học, tại các khu chợ để tuyên truyền về phòng ngừa khuyết tật, phát hiện sớm, can thiệp sớm và hòa nhập người khuyết tật. Phát tài liệu tuyên truyền đơn giản, dễ hiểu; kết hợp phát thanh nội bộ phường, Zalo Khu phố, loa di động...

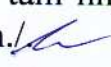
- Kêu gọi sự tham gia hỗ trợ từ doanh nghiệp, đoàn thể, mạnh thường quân trên địa bàn cùng đồng hành thực hiện chương trình.

- Kết nối với các đơn vị liên quan để thực hiện các chính sách cho người khuyết tật: hỗ trợ học nghề, giới thiệu việc làm, trợ cấp, dụng cụ trợ giúp... Phối hợp ngành giáo dục và các trường học tiếp nhận trẻ khuyết tật học hòa nhập, hỗ trợ thiết bị học tập phù hợp.

- Báo cáo kết quả thực hiện các hoạt động PHCN theo quý, 6 tháng và năm về Ủy ban nhân dân quận (thông qua Trung tâm Y tế quận).

V. KINH PHÍ THỰC HIỆN

Nguồn kinh phí thực hiện được trích từ nguồn ngân sách nhà nước đảm bảo theo phân cấp ngân sách hiện hành và nguồn xã hội hóa (nếu có).

Trên đây là Kế hoạch thực hiện Chương trình phát triển hệ thống phục hồi chức năng trên địa bàn quận giai đoạn từ nay đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050, đề nghị các đơn vị nghiêm túc tổ chức triển khai thực hiện.

Nơi nhận:

- UBND TPHCM;
- Sở Y tế TPHCM;
- Trung tâm Kiểm soát bệnh tật Thành phố;
- UBND quận: Chủ tịch và các Phó Chủ tịch;
- Các đơn vị có liên quan;
- UBND 12 phường;
- Lưu: VT.

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Đào Thị Mỹ Thu